

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

Orgaan van de
Nederlandsche Boschbouwvereniging

Oprichter Dr. J. R. Beveraluis

6e Jaargang

No. 5

Mei 1933

Oorspronkelijke Bijdragen

IEPENCULTUUR EN IEPENZIEKTE IN ITALIE

door Dr. CHRISTINE BUISMAN.

In de laatste jaren kwamen er herhaaldelijk klachten uit Italië over het optreden van de iepenziekte. In de betreffende publicaties wordt er den nadruk op gelegd, dat de iep in Italië een zoo belangrijke rol speelt. Eenigen tijd geleden was ik in de gelegenheid te zien, wat deze rol dan wel was, en waaruit de economische beteekenis van den iep in Italië bestaat. Men vindt daar de iepen niet alleen als straatbeplan-

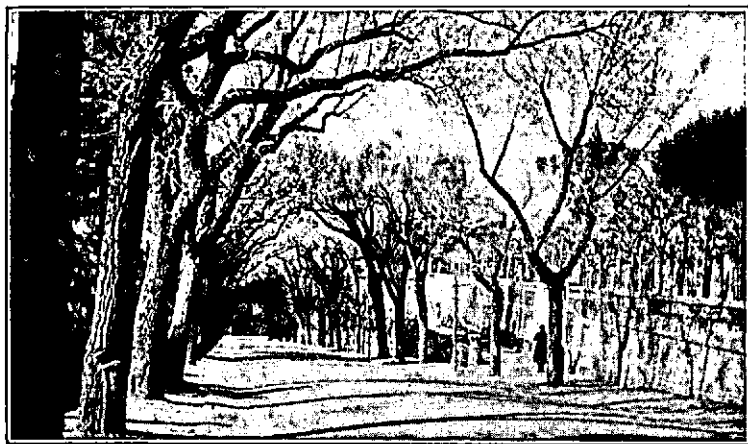

Fig. 1. Iepen als straatbeplanting te Rome.

ting, Fig. 1 maar bovendien wordt er van deze boomen een gebruik gemaakt, zooals men dat misschien nergens anders ter wereld vindt. Daarom lijkt het mij de moeite waard, hier iets over de iepencultuur in Italië mee te deelen.

De iep, die in Italië wordt gekweekt, is, voor zoover ik kon nagaan, een kleinbladige variëteit van den Europeeschen iep, mogelijk identiek met *U. foliacea* var. *italica* Rehder. In de eerste plaats heeft deze iep groot belang als *steun voor den wijnstok*. De iepen worden in lange rijen op het land uitgeplant, en bij iederen boom zet men één of meer wijnstok-

ken. De ranken van de wijnstokken worden dan geleid langs staaldraden, die men van den eenen boom naar den anderen spant. Vooral in de provincie Emilia (het Z. O. gedeelte van de Povlakte) is het land overdekt met rijen iepen, die op een bepaalde manier gesnoeid zijn, waardoor ze aan dit bijzon-

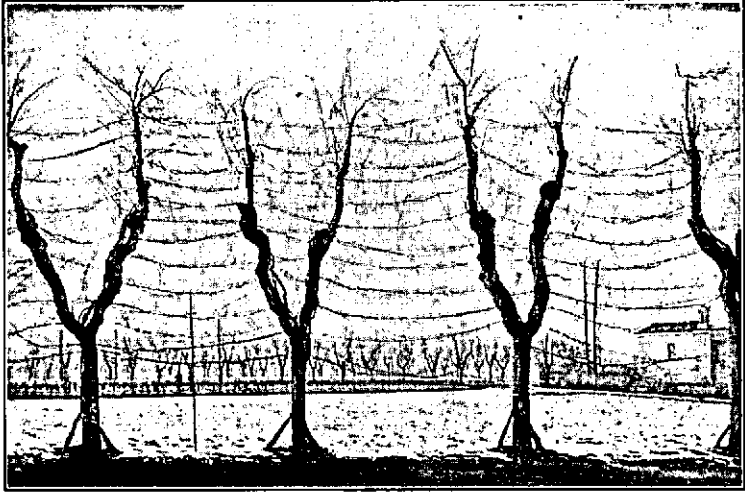

Fig. 2. Iepen als steun voor den wijnstok in de buurt van Bologna.

Foto R. Istituto Superiore Agraria di Bologna.

dere doel beantwoorden. In de buurt van Bologna worden ze daartoe op twee armen teruggesnoeid (fig. 2), in de buurt van Imola op vier. Soms plaatst men dwars op den boom nog een stok, om zoodoende de ranken over een grooter oppervlak te kunnen spannen. In andere gevallen, zooals bijv. in de provincie Umbrië, waar men ook een belangrijk centrum van iepencultuur aantreft, wordt een geheel andere snoeiwijze toegepast. Daar worden de boomen de boomen heel korter gehouden en op meerdere groote takken teruggesnoeid (fig. 4). De verschillende wijze van snoeien van de boomen, die als steun dienen voor de wijnstokken, heeft weer invloed op de kwaliteit en op het alcoholgehalte van den wijn, die deze opleveren. Het zou ons echter te vervoeren, hierop nader in te gaan.

Behalve den iep gebruikt men ook nog andere boomen als steunboomen, waaronder *Acer campestre* wel de eerste plaats inneemt. In de provincie Toscana bijv. neemt men uitsluitend *Acer campestre*. In Emilia echter geeft men veelal de voorkeur aan iepen, en dat wel voornamelijk, omdat de boeren *het iepenloof aan het vee voeren*. Het *Acer-loof* smaakt bitter en wordt door het vee niet gaarne gegeten.

In Italië wordt dus de iep, behalve als straatboom, nog

voor twee verschillende doeleinden gebruikt, en het is geen wonder, dat men er de uitbreiding van de iepenziekte met angst gadeslaat.

Op enkele tochten in de omgeving van Bologna en in Umbrië kon ik mij onder deskundige leiding op de hoogte stellen

Fig. 3. Iepen als steun voor den wijnstok in Umbrië.

van de beteekenis, die de iepenziekte voor deze streken heeft.

In Bologna, waar de ziekte vier jaren geleden voor het eerst is opgetreden, heeft zij zeer snel voortgang gemaakt, zoodat thans in sommige „wijngaarden” reeds 25% van de iepen is aangetast. Verschillende omstandigheden werken mede tot deze uitbreiding, die veel sneller is gegaan dan bijv. in ons land. In de eerste plaats schijnt de Italiaansche iep zéér gevoelig te zijn voor de iepenziekte. Verder wordt er van de zwaar zieke boomen vrijwel niets opgeruimd. Is een boom eenmaal dood, dan sterft in vele gevallen ook de wijnstok, die er tegenaan groeit. Men laat een zwaar zieke boom echter zoolang mogelijk staan, ook al in de hoop op genezing. De spintkevers krijgen zoodoende de gelegenheid, om zich zeer sterk te vermeerderen. Ook in de nog gezonde boomen vinden zij afgestorven stompjes, die ontstaan zijn door het overmatige snoeien, en die ze als broedgelegenheid kunnen benutten.

Wij hebben dus naast elkaar een voor de iepenziekte zeer gevoelige iepensoort en een overvloed van kevers, die de ziekte kunnen overbrengen. Naar een mededeeling van Professor Grandi, Entomoloog aan de Landbouwhoogeschool te Bologna, komt in deze streken vooral de kleine iepenspintkever (*Scolytus multistriatus* Mrsh.) voor, en daarnaast de bonte iepenspintkever (*Pteleobius vittatus* Fabr.)

Aan de bestrijding van de ziekte wordt vrijwel niet ge-

daan, en deze zou mijns inziens ook zeer groote moeilijkheden opleveren. Het is niet mogelijk, uit de duizenden en duizenden iepen systematisch de zwaar zieke en doode exemplaren voor velling aan te wijzen, zooals men dat in ons land thans doet. Zoo kunnen ook de kevers niet worden verdelgd.

Er blijft dus over het zoeken naar resistente iepensoorten. Naar aanleiding van de proeven, genomen in Nederland en Duitschland over de vatbaarheid van verschillende iepensoorten voor *Graphium ulmi*, waarbij gebleken is, dat *U. pumila* var. *pinnato-ramosa* Henry zeer resistent is tegen de ziekte, heeft een van de groote Italiaansche boomkweekers (A. Ansaloni te Bologna) een partij zaailingen van deze iepensoort laten komen uit North Dakota (V.S. van Noord-Amerika). Oorspronkelijk afkomstig uit Azië, wordt deze iep namelijk veel in de Vereenigde Staten aangeplant. De zaailingen bleken op de kweekery te Bologna zeer snel te groeien, zelfs sneller dan die van den gewonen Italiaanschen veldiep. Men heeft echter nog niet genoeg ondervinding opgedaan, in hoeverre deze soort is aangepast aan het Italiaansche klimaat. De in Amerika met *U. pumila* var. *pinnato-ramosa* verkregen resultaten zijn evenwel bemoedigend. Of het loof geschikt is als veevoeder, moet ook nóg worden onderzocht.

Het vervangen van den Italiaanschen iep door *U. pumila* var. *pinnato-ramosa* („olmo siberiano“) lijkt echter de eenige bestrijding van de iepenziekte; die practisch mogelijk is. Ondertusschen heeft het Italiaansche Comité voor Plantenziekten den verderen invoer van *U. pumila* var. *pinnato-ramosa* verboden, teneinde niet met deze iepen gevaarlijke schildluizen binnen te halen, die in Italië thans nog niet voorkomen.

In het kamp van de voorstanders van de „olmo siberiano“ verschenen in het Bulletin mensile della R. Stazione di Patologia Vegetale te Rome, (1932 nr. 4), waarin wordt gesproken van een geslaagde infectieproef met *Graphium ulmi* op *U. pumila* var. *pinnato-ramosa*. Dit „slagen blijkt echter alleen te bestaan in het feit, dat na de infectie over een korten afstand een bruine verkleuring van het hout optrad, waarin mycelium van *Graphium ulmi* kon worden aangetoond, terwijl de schimmel er ook uit kon worden teruggesoleerd. Uitdrukkelijk wordt vermeld, dat geen verdorren van bladeren optrad. Dit laatste is nu echter juist het criterium voor het al of niet gevoelig zijn van een boom voor de iepenziekte. Brengt men *Graphium ulmi* in acacia of meidoorn bijv., welke boomen niet gevoelig zijn voor de iepenziekte, dan treedt ook een bruine verkleuring van het hout op, terwijl de schimmel een eind naar binnen dringt. Het artikel uit Rome doet dus niets af aan het feit, dat *U. pumila* var. *pinnato-ramosa* een van de meest resistente iepensoorten is, die wij kennen. Het is echter gerechtvaardigd een uitgebreide proef te nemen om uit te

maken, of deze iep den Italiaanschen iep, waaraan om de twee genoemde redenen zoo groote waarde wordt gehecht, kan vervangen.

In Nederland zoeken wij verder met behulp van kunstmatige infecties met *Graphium ulmi* nog naar resistente exemplaren onder de zaailingen van den Europeeschen veldiep, die in vatbaarheid verschillen. Deze proeven worden in Italië om zoo te zeggen door de natuur zelf genomen. Alle daar gekweekte iepen zijn zaailingen, en op de dicht met iepen bezette terreinen, waar het van kevers wemelt, is de kans, dat de boomen met iepenziekte besmet worden, zeer hoog, veel hoger dan in ons land. Kunstmatige infecties zijn hier dus overbodig. Men mag verwachten dat de exemplaren, die over eenige jaren nog gezond zullen zijn gebleven, een zekere resistentie bezitten. In hoeverre deze natuurlijke selectie van beteekenis zal zijn voor de iepencultuur, moeten wij natuurlijk afwachten.

Men tracht in Italië verder, de iepen te vervangen door *Acer campestre*, al wordt het loof van deze boomsoort dan door het vee niet graag gegeten. Een groote plantage van deze boomen in de buurt van Bologna is echter aangetast door *Vorticillium albo-atrum*, zoodat men er eenigszins hui-

Fig 4. Iepen als steun voor den wijnstok in Umbrië.

verig voor wordt, *Acer campestre* als plaatsvervanger van den iep te propageeren.

Geheel anders dan in Emilia, waar men zeer veel prijs stelt op het behoud van den iep, is de situatie in Umbrië. Hier wordt door de landbouwwaardigheden propaganda gemaakt tegen het gebruik van iepen als steun voor den wijnstok. Men is daar van meening, dat de iepen den bodem te veel uitzuigen, terwijl het loof de druiven te zeer beschaduwet, zoodat deze

niet goed rijp worden. Mogelijk heeft aan dit laatste ook de wijze van snoeien schuld, (fig. 4), waardoor een dak van loof boven de druiven wordt gevormd. In ieder geval raadt men thans in Umbrië zooveel mogelijk het planten van iepen af, ook omdat door het bijvoederen van het vee met groenvoer, het iepenloof als veevoeder niet meer zoo'n groote rol speelt. Men tracht de iepen te vervangen door *Acer campestre* en door verschillende vruchtboomen. In Umbrië heeft de iepenziekte zich nog lang niet zoo uitgebreid als in Emilia. Er tegen optreden zal men onder de genoemde omstandigheden natuurlijk in het geheel niet.

Het vraagstuk van de bestrijding van de iepenziekte is dus voornamelijk urgent in de provincie Emilia, maar daar staan dan ook door het eigenaardige gebruik, dat men er van de iepen maakt, bijzonder groote belangen op het spel. Het verdere verloop van de iepenziekte in deze streek, waar iepen voorkomen in een hoeveelheid waarvan men zich in ons land geen voorstelling kan maken, zal zeker van invloed zijn op onze kennis van deze epidemische plantenziekte.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 30 April 1933.

DRIE MILLIOEN TEKORT OP HET BOSCHWEZEN.

Prijzdaling van het djati-hout hield aan.

BATAVIA, 29 April. Het laatstverschenen jaarverslag van den dienst van het Boschwezen toont aan, dat o.a. de prijsdaling van djati-hout tot gevolg had, dat het nadeelig saldo van dezen dienst ruim drie miljoen gulden bedroeg. Dit valt te meer op, aangezien in de periode 1920/1929 door het Boschwezen meer dan 48 miljoen gulden aan de schatkist werd opgebracht. De bezuiniging, welke in 1931 werd voorbereid, wordt in 1933 ten volle doorgevoerd. (A n e t a.)
